

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Avustajia: N. E. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Henry George

Arthur M. Lewisin teoksesta: "The Blind Leader of the Blind",
suomentanut Onni Saari.

Harvat teoriat ovat joutuneet perinpohjaisemman epäluulon alaiseksi kuin "Suur-mies-" teoria. Ja kuitenkin ei voi olla sopivampaa selittämistapaa positiivisen tieteen suurille saavutuksille kuin se, että liittää ne henkiseen yhteyteen niiden nimien kanssa, jotka ovat ne paljastaneet tai huomattavimmin niitä puolustaneet. Tämän muistaminen on tutkijalle ehkä suurimmasta arvosta. Niitä monimutkaisia teorioita käsitellessä, jotka muodostavat uudenaikaisen maailman katsomuksen, ei riitä yksinomaan se, että tietää mitä on sanottu, vaan on myöskin tarpeellista tietää kuka on sanonut ja milloin mikin teoria on julki tuotu.

Käytännöllinen tulos näiden seikkain yhteenliittämisestä on siinä, että siten on liian kauan ylläpidetty sitä käsitettä, että suurmiehet luovat suuria aatteita tai joukkoliikkeitä, joiden yhteydessä heidän nimiään mainitaan. Mutta tieteellisten tutkimistapojen käyttäminen historian ja yhteiskunta-opin alal-

la on hävittävä tämän teorian kaikki jätteet, sen etuisuuksista huolimatta.

Nyt yleensä jo myönnetään, että kukin suurmies on aikakautensa tulos ja että hänen suuruutensa perustuu siihen, että hän kykenee tarkemmin järjestämään ja selväpiirteisemmin selittämään aikansa tärkeimpiä pyrkimyksiä. Täten samalla kun me autamme muistamme ja jossain määrin helpotamme asian ymmärtämistä käsittelemällä jonkun suurmiehen elämäkertaa, meidän tulee hakea hänen aatteensa todellista alkuperää siitä historiallisesta ajasta, jossa hän esiintyy ja niistä yhteiskunnallisista oloista, jotka häntä ympäröivät.

Hakiessamme sen teorian alkuperää, johon Henry Georgen nimi läheisemmin ja selväpiirteisemmin liittyy, olemme me pakoitetut menemään taaskin feodalismiin.

Kuvannollisesti puhuen feodalismia voidaan pitää "maayhteiskuntana." Sen varsinaisina työntekijöinä olivat maaorjat, jotka oli-

vat turpeeseen kiinnitetyt. Sen hallitsevana luokkana oli maanomistajaluokka ja suurin osa sen laeista perustuivat maanomistukseen. Kuninkaatt olivat maanomistajien ja porvarien nukkeja ja he saivat hallita rauhassa ainoastaan niin kauan, kun he eivät vaatineet liian suurta osaa niistä tuloista, joita aatelisherrat maistaan kiskoivat. Keskiajan kirkko sai suunnattoman valtansa siitä, että se oli suurena osallisena näissä tuloissa, omistaen Draperin mukaan "yhden kolmannen osan koko Europan maista." Nykyinen paavi menettelee aivan johdonmukaisesti kun hän heittää kaihoavan katseen hengellisen korporatsiooninsa kultaiseen aikaan ja taistelee urhoollista mutta epätoivoista taistelua "uusaiakaisuutta" vastaan.

Kaikesta huolimatta feodalismi oli yhtä häviävää laatua kuin kaikki muutkin yhteiskunnat. Seitsemännellätoista vuosisadalla jo näkyi muutoksen oireita; kahdeksantoista vuosisadan alussa oli se jo tuomittu häviämään ja ennen vuosisadan loppua se lopullisesti kukistui. Mutta maa oli siksi tärkeä aineellinen ja yhteiskunnallinen tekijä, että se ei menettänyt kaikkea vaikutusvaltaansa, ja vaikkakin maaloordit olivat pakotetut luopumaan yhteiskunnan hallituksesta, pysyttivät he kuitenkin itsellään kylliksi valtaa esiintyäkseen kapinallisina ja joskus pelottavina kilpailijoinakin. Sillä muutamia vuosikymmeniä sen jälkeen kun kapitalistinen yhteiskunta oli syntynyt, käytiin luokkataistelua etupäässä, kuten ennenkin, kapitalistien ja maaloordien välillä. Mutta sosiaalisen ylivallan vaikutuksesta olosuhteet muuttuivat.

Tämä taistelu sai selvimmän ilmaisumuotonsa Englannissa. Siinä aikana, jolloin vallankumoukselliset aatteet eivät vielä olleet ke-

hittyneet Englannin työväenluokan keskuudessa, näytteli työväestö jo huomattavaa osaa ja se näytteli sitä taitavasti omaksi edukseen. Maanomistajilla oli oma poliittinen puolueensa — konservatiivinen puolue. Kapitalisteja edusti liberaalipuolue.

Vanhollisen puolueen henkisiä edustajia olivat maa-aateliston jälkeläiset ja vapaamieliset kannattivat porvarillisia tehtailijoita. Maaloordien edustajat saivat suurimmaksi osaksi äänensä kapitalismin uhreiksi joutuneilta kaupunkilaisilta ja valituksi tultuaan he säätivät sellaisia tehdasasetuksia, jotka supistivat tehtailijain voittoja. Kapitalistit saivat äänensä talonpojilta ja maatyöläisiltä ja valtaansaapästään he laativat puolestaan lakeja maaloordeja vastaan. Näin ollen samalla kun varkaat kukistuivat, vaurastuivat Englannin työläiset loistavasti.

Kun Englannin kapitalistien valta kasvoi ja kun he ostivat mahtavia maatiloja köyhtyneiltä maaloordeilta ja kun nämä samat maaloordit sijoittivat varansa osakkeisiin, ryhtyen harjoittamaan teollisuutta, katosivat luokkarajat ja taistelu loppui. Kun kaksi suurta puoluetta oli nyt yhtenä, niin työläiset huomasivat mahdolltomaksi saavuttaa enempi myönnytyksiä äänestämällä näitä kumppaakaan puoluetta ja niin joutuivat he äänestämään omista riveistään valituja ehdokkaita.

Mutta tämän myöhäsemmän kehityksen kuvaaminen ei kuulu aineeseemme, sillä meidän on tässä käsiteltävä sitä taistelua, mikä riehui vähenevien maaloordien ja lisääntyvien kapitalistien välillä varhaisemman ja suurimman osan 19:sta vuosisataa. Maaloordit sääsivät viljatulleja ja se lisäsi leivän hintaa enemmän kuin puolella. Työdyttääkseen lisääntyviä elin-

kustannuksia, olivat kapitalistit pakotetut maksamaan korkeampia palkkoja. Tämän ohella kapitalistit kävivät suurenmoista viljatulivastaista agitatoria, jota taistelu johtivat Cobden ja Bright. He onnistuivat kumoamaan viljatullin ja tämän johdosta Englannin viljavainiot, kun eivät kyenneet kilpailemaan Yhdysvaltain kanssa, jäivät melkein kokonaan viljelemättä. Taistelun aikana kumpikin puolue syytti toistaan yhteiskunnan vallitsevista epäkohdista.

Mikäli kapitalistien varallisuus kasvoi, lisääntyivät myöskin heidän henkiset edustajansa. Maaloordeja syyttivät kapitalistit pääasiassa kahdesta seikasta. Ensimmäinen maaloordit pienensivät heidän voittojaan rajattomalla lapsityötä tehdaslainsäädännön kautta. Toiseksi kun työläisiä riistettiin tehtaissa, niin sensijaan, että kapitalistien olisi sallittu panna kaiken saaliinsa omiin taskuihinsa, olivat he pakotetut jakamaan sen maaloordien kanssa maakoron muodossa. Ensimmäistä syytöstä julistaessaan kapitalistit käyttivät palveluksessaan sen ajan suurinta filosofia, ei sen vähempää henkilöä kuin Herbert Spenceriä. Spencer juhlistavasti väitti, että lapsityön rajottamisella palvellaan orjuutta. Avuksi näille kapitalistien yrityksille maaloordien saalisuuden pienentämiseksi ilmestyi toinenkin sankari toisella puolen maailmaa. Tämä mies ei ollut kukaan muu kuin kuuluisaksi tullut sanfransiskolainen profeetta Henry George.

Henry George näki selvästi, ettei kapitalisteissa ollut syyttämistä. Kapitalistit saivat muka tulonsa rehellisesti, jumalan ja luonnonlaidien mukaisesti. Työ ja kapitaali olivat siamilaiset kaksoiset, joiden edut olivat samanlaiset — suuret tulot merkitsivät korkeita palkko-

ja ja päinvastoin, pienet tulot merkitsivät pieniä tuloja kapitalisteille. Yhteiskunnassa oli ainoastaan yksi riistäjä — maaloordi. Kapitalistien ja työläisten tulisi liittää voimansa yhteen, lopettaa riistäjän kiristyksen ja siten luoda tuhatvuotinen valtakunta. Jotkut typeräluontoiset henkilöt arvelivat, että jos vuokran ottaminen oli ryöstämistä, niin ryöstön alaisena olevan yhteiskunnan ainoana tehtävänä olisi ottaa maa pois maaloordeilta ja lopettaa heidän tulonsa maakorosta. Mutta Henry George ei antanut tunnustusta tällaisille meiningeille.

Hänellä oli suunnitelma, jota jotkut hänen oppilaansa yhä kuvittelevat hänen alkamakseen, mutta jonka itse asiassa Marx oli arvostellut ja tuominut jo neljänneksivuosisataa aikaisemmin. Sen mukaan maaloordit saivat pitää maansa, mutta heidän olisi pakotettava heittämään vuokransa valtion haltuun. Kun valtio saisi tämän kautta riittävästi tuloja tarpeittensa tyydyttämiseksi, niin muita veroja ei tarvittaisikaan ja kapitalistit saisivat olla vapaana kaikista maksuista.

Vuonna 1847 kirjoitti Marx artikkelissaan Proudhonia vastaan seuraavaa: "Me voimme käsittää mitenkä sellaiset taloustieteilijät kuten vahempi Mill, Cherbullez, Hinditch ja jotkut toisetkin ovat vaatineet maakorkojen luovuttamista valtion haltuun vaihtelevan verotuksen lopettamiseksi. Tämä on sen vihamielisyyden julkea julistus, jota teollisuuskapitalistit tuntevat maanomistajia vastaan, jotka näyttävät heistä hyödyttömiltä ja tarpeettomilta olijoilta porvarillisessa järjestelmässä eli kapitalistisessa tuotannossa."

Kirjeessään eräälle ystäväilleen New Yorkissa, joka oli lähettänyt hänelle kappaleen Georgen "Edis-

Franz Defregger:

TYROLILIAISIA KERJALAISLAULAJIA

tys ja köyhyys"-teosta, sanoo Marx: "Koko teoksen tarkoituksena on yksinkertaisesti hankkia pelastus kapitalismin vallalle ja itse asiassa muodostaa sille vahvempi tuki kuin mitä sillä on nykyään. Tämä pukinsorkka yhdessä aasin korvain kanssa pistää esiin Henry Georgen teoksesta."

Puolustaessaan kapitalisteja joutuivat George välttämättömästi selittämään kapitalistien tulojen alkulähdettä. Tämän tehtävän hän suorittaa "Edistys ja köyhyys"-teoksensa kolmannen kirjan kolmannessa luvussa. Missään muussa kohdassa Georgen teosta ei "pukin sorkka" ja "aasinkorvat" pistä niin silmiin nähtävästi esiin kuin tässä luvussa. Siinä georgelainen filosofia kohtaa Waterloonsa ja joutuu häpeälliseen häviöön. Marx sanoo, että "hänellä ei ole aavistustakaan yliarvon luonteesta." Englantilaisten kirjailijain esimerkkiä seuraten ja seuraten niitä vielä kaukana jälessä, George kulluttaa aikansa mietiskelemällä yliarvon oleellisia puolia—voittoa, maakorkoa, korkoa j. n. e.

George alkaa teoksensa kahta lukua aikaisemmin lieventääkseen tehtävänsä suuruutta. Hän mekastaa kuin kalaukko tai räyhää kuin Roosevelt Bucklesta, Adam Smithistä ja Stuart Millistä, miehistä, jotka poliittisessa taloustieteessä ovat jättäviä hänen kääpiömäisyyteensä verraten. He luokittelevat varallisuuden jakamisen maakoroksi, työpalkaksi ja pääoman voitoksi. Tässä yhteydessä "voitto" on painettu isoilla kirjaimilla, koska tuo sana herättää äärimmilleen vastustusta kapitalistiemme puolustajissa. George väittää, ettei kaikki rikkaus, jonka kapitalistit saavat, ole ansaitsematonta ja suuren osan siitäkin, jota on selitetty voitoksi, voitaisiin kutsua "palkkioksi" — johtamis-

palkkioksi, korvaukseksi vaaran uhasta, j. n. e. Hän julistaa, että "voiton kanssa ei tällä tutkimuksella ole mitään tekemistä. Me haluamme päästä selville mikä se on, joka määrää maan, työn ja pääoman välisen eron tuotannossa." Nämä seikat ovat sekaantuneet keskenään. Tämä kaikki siitä syystä, koska George luulee voivansa vakuuttaa, että ilkeäksi julistettu kapitalisti onkin työläinen ja että suurta osaa hänen voitoistaan olisi kutsuttava "työpalkaksi."

Mutta vielä tämän läkkikannujen kalistelemisenkin perästä on George pakotettu myöntämään, että suurin osa kapitalistien saamista rikkauksista ei ole ansaittu "persoonakohtaisilla ponnistuksilla." Pelastuakseen sellaisten yksinkertaisten henkilöitten kuin Stuart Mill, aiheuttamasta sekamelskasta, on George määritellyt kaikki kapitalistien ansaitsemattomat tulot "koroiksi." Täten koko kysymys on supistettu "koron alkuperän" selville saamiseksi.

George ottaa tutkiakseen Bastian teorian ja hylkää sen. Bastian kuvaus höylästä, jonka punseppä lainaa toiselta ja jossa lainaajan otaksutaan hyötyvän höylän tuotavaisuudesta sillä perusteella kun työtä ei suoriteta käsin, on yksityiskohtiaan myöten selitetty. Hän hylkää sen sillä perusteella, koska lainaaja olisi voinut tehdä höylän itselleen. Täten raivaa hän tietä oman loistavan teoriansa esittämiselle. Jos kaikki rikkautta lisäävät välikappaleet olisivat höyliä tai joitain muita elottomia esineitä, niin korko olisi mahdoton. Tämä siksi, koska höylä voi lisätä arvoa ainoastaan niin suuren määrän kuin sen valmistamiseen käytetty työn arvokin on. Ja tässä George sivumennen kompastuu totuuteen, mutta totuuteen, jota hän ei kuitenkaan ota huomioon häm-

mästyttäviä johtopäätöksiä tehdesään.

Ja nyt kuunnelkaamme tämän Danielin tuomiolle tuloa: "Mutta kaikki rikkaus ei ole höyliä, lankkujen ja rahan luontoista, joilla ei ole tuottokykyä, eikä tuotanto ole ainoastaan maailman kaikkeuden elottomien aineiden muuttamista toisiin muotoihin. Tosiasia on, että jos minä kätken rahaa, niin se ei lisääny. Mutta ajatelkaamme sen sijaan, että minä kätken viiniä. Vuoden lopussa olisi viinin arvo kasvanut, koska sen ainepitoisuus olisi parantunut. Tahj otaksukaamme, että minä sijoittaisin sopivalle maa-alalle mehiläisiä, ja vuoden kuluttua olisi minulla entistä lukuisampia mehiläisparvia ja sen lisäksi hunajaa, jota mehiläiset olisivat valmistaneet. Tahj otaksukaamme että minä lasken laiturille lampaita, sikoja tai nautakarjaa, ja vuoden kuluessa olisivat minun eläimeni lisääntyneet."

"Se mikä nyt näissä tapauksissa saa aikaan lisääntymistä, on jotain sellaista, vaikkakin se yleensä tarvitsee työtä tekemään sen hyödylliseksi, on jotain erikoista ja työstä erillään olevaa, on luonnon toimiva voima, lisääntymisen ja kasvamisen periaate, jonka ominaisuudet ilmenevät kaikkialla sen salaperäisen ilmiön eli tilanteen eri muodoissa, jota kutsutaan elämäksi. Ja minusta näyttää, että juuri tästä johtuu korko eli pääoman lisääntyminen."

Ja näin ollen kunnan kapitalistimme eivät muulla riistä työläisiä ollenkaan. Osan tuloistaan ansaitsevat he omalla työllään ja lopun saavat he lampaitensa, kaniiniensa j. n. e. sikiämiskyvystä.

Tuo "minusta näyttää" on aina osottautunut profeettalliseksi, sillä kenellekään muulle ei tämä asia ole koskaan "näyttäytynyt" sellaiselta. Ovatpa itse Georgen arvos-

telukyvyttömät seuraajat kieltäytyneet nielasemasta tätä eriskummallista mielettömyyttä. Ainoa mitä vielä on jälellä, on päättää kuka julistetaan poliittisen taloustieteen klowniksi ja kuka varustetaan klownin lakilla ja helyillä — Stanley Jevonsiko, joka selittää paniikkeja auringon pilkuista, vaiko professori Mallock, joka laskee rikkauden persoonalliseksi ansioksi tahi sitten Henry George, joka selittää kapitalistin tulot joh-
 urvat viinin käyttämisestä ja mehiläisten parveilemisestä.

Ettemme joutuisi tuhlaamaan hyvää tilaa, voimme me kysyä: Jos maanomistaja on rosvo, koska hän kiskoo korkoa siitä, jota ei ole inhimillinen työ luonut, mutta joka Georgen omia sanoja käyttäen on "luonnon vapaa lahja," maa, niin kuinka kapitalisti voipi olla rehellinen kiskoessaan "korkoa" luonnon toimivalta voimalta, jota ei työ myöskään missään tapauksessa ole syynyttänyt, vaan on yhtähyvin "vapaa luonnon lahja" kuin on maakin. Itse asiassa Georgen oman määritelmän mukaan tämä luonnon toimiva voima ei ole mikään muu kuin maa, sillä hän sanoo: "Tontin ja sillä sijaitsevan talon lakimiehet luokittelevat kiinteäksi omaisuudeksi. Olemukseltaan ja suhteeltaan ne kuitenkin eroavat toisistaan suuresti. Toinen on työn valmistama ja kuuluu siihen luokkaan, jota poliittisessa taloustieteessä kutsutaan varallisuudeksi. Toinen on osa luonnosta, kuuluen siihen luokkaan, jota poliittinen taloustiede kutsuu maaksi."

Jos Georgella olisi ollut hyvin kehittynyt koulupojan logiikka, olisi hänen omien määritelmiensä perusteella pitänyt havaita, että hänen oman selityksensä mukaan "koron syistä," kapitalisti, maanomistaja saa tulonsa "luonnosta."

joka Georgen selityksen mukaan ilmenee maan muodossa.

Koko asian oikea laita tässä ja kaikissa muissakin tapauksissa on siinä, että George on kapitalismin uskollinen lakeija. Hänellä on kotkan näkövoima silloinkuin maanomistaja on arvosteltavana, mutta kun on kysymyksessä kapitalisti, on hän sokea kuin yökkö. Hän ei ole koskaan uhannut niiden riistäjien etuja, jotka ovat aina maksaneet laskut hänen agitationistaan, siihen luettuna myöskin hänen lorukirjojensa kustantaminen.

Ei ole siis ollenkaan ihme, että sosialistit tultuaan suoraan yhteyteen Georgen kanssa, vaikkakin heitä ensimmältä on narrattu hänen "tavattoman kannopuheliasuutensa makeisilla," kuten Huxley sitä kutsuu, alkavat vastustaa häntä niin pian kuin he pääsevät selville hänen oppinsa oikeasta suunnasta. Kun hän vuonna 1883 Maareformi-Union kutsumuksesta vieraili Englannissa luentomatkoilla, niin Union rahastonhoitaja Mr. Champion ja sihteeri Mr. Frost, kumpikin sosialisteja, huomauttivat Georgelle, että ellei hän vaadi pääoman kansallistuttamista yhtä hyvin kuin maankin, niin sosialistit ovat pakotetut vastustamaan hänen agitationiaan. Tähän George vastasi suoraan ja sattuvasti, että heidän olisi ensin pitänyt ottaa selvä hänen kirjoistaan tietääkseen mitä asiaa hän ajaa, ennenkuin pyysivät häntä luennoimaan.

Kun George vuonna 1886 nimettiin New Yorkin majuriksi, puhui Daniel De Leon samassa kokouksessa, jossa hänen nimityksensä hyväksyttiin ja sosialistit yleensä antoivat kannatuksensa hänelle. Mutta kun sitten vuotta myöhemmin George pyrki New Yorkin valtion sihteeriksi, olivat sosialistit jo oppineet läksynsä. He lupa-

sivat kannattaa Georgea sillä ehdolla, että heidän periaatteensa asetetaan etusijalle, koska "maavero ei ole enään päivän polttava yhteiskunnallinen kysymys, vaan kaiken yksilöllisen omistuksen poistaminen tuotannon välineistä." Tähän George vastasi, että hänen puolueessaan ei ole tilaa sosialisteille, jos he vaativat periaatteittensa tunnustamista.

Kun sitten konventioni kokountui Syracusessa, niin New Yorkin sosialistiset edustajat "vaativat periaatteittensa tunnustamista" ja heiltä kiellettiin edustajaoikeudet. Koko Georgen liike päättyi perinpohjaiseen taantumukseen, hyläten kaiken mikä vain oli edistysmielistä — työläisen näkökannalta katsottuna.

Nuorempi Henry George sanoo näistä kokouksesta ulossuletuista sosialisteista, että: heitä oli vain suhteellisesti muutamia miehiä New Yorkista, mutta vähälukuisuutensa korvasivat he innostuksella ja toimeliaisuudella.

Georgelle ominaiset taantumukselliset taipumukset tulivat selvästi näkyviin Chicagon anarkistijutussa. Louis F. Post oli kirjottanut artikkelin, jossa hän sanoi, että syytetyt eivät olleet saaneet rehellistä oikeuden tutkintoa. George sanoi: Tuo mielipide on ollut myöskin minun mielipiteeni siitä yksinkertaisesta syystä, että minä sain häneltä, kunnes minä sain tietää, että Illinoisin ylioikeus oli antanut yksimielisen päätöksen jutussa. Meidän tuomioistuimemme eivät ole tahrattomia, mutta minä en usko, että yksi mies seitsemästä, jonka päällä lepää edesvastuu elämästä tai kuolemasta, voisi langettaa väärää tuomiota näille miehille. Kaikesta pakotuksesta huolimatta minä kieltäydyn sanomasta asian suhteen mitään ennenkuin olen saanut tilaisuuden itse tutkia

sitä. Ja ylioikeuden päätöksen lukeminen on vakuuttanut minulle, kuten muillekin, jotka sen ovat lukeeet, että nämä miehet ovat tulleet tuomituiksi, kuten minä sitä jo ennemmin otaksuin, yksinomaan mielipiteittensä ja yleisten lausuntojensa takia. Kun tämä ei kuitenkaan tyydyttänyt minua, tiedustin minä tuomari Maquiren (Californiasta) mielipidettä. Minun harhasta pyynnöstäni hän lupasi lukea asiaperit."

Tuomari Maquire "luki paperit" ja pääsi siihen johtopäätökseen, jonka George sitten täydellisesti hyväksyi, että tuomitut anarkistit olivat "kaikki syyllisiä vapaaehtoiseen, harkittuun ja edeltäpäin suunniteltuun murhaan." Georger omaatuntoa ei kuitenkaan kolkuttellut, vaikkapa hän "kieltäytyikin sanomasta mitään" näiden uhrien puolesta, joista sanomalehdet valheillaan ja melullaan olivat tehneet villejä roistoja.

George ja hänen suuri länteläinen oppilaansa olivat somia yhteis-kunnan lunastajia. Verratkaa näitä kunnioitettavia sanomalehtiin uskojia, sovinnaisia oikeusistuinten pönkittäjiä ja henkisesti selkärangattomia miehiä vallankumouksellisiin sosialisteihin, joiden täytyy viettää puolet ikäänsä vankilassa ja maanpaossa vain sen vuoksi, että he ovat halveksineet ostettujen sanomalehtien valeita ja myytävänä olevien oikeusistuinten päätöksiä.

Kaikesta huolimatta George ryhtyy harrastamaan filosofiaa, vaikkei hänellä ollut edes alkeellisimpiakaan kykyjä sellaiseen tehtävään. Herbert Spencerin "Yhteiskunnallinen Statiikka" ei häntä tyydyttänyt ja nyt oli tuomion päi-vä käsillä. Tälle alaslyötävälle vääräoppiselle oli nyt annettava läksy maakysymyksessä ja vielä sen lisäksi oli paljastettava har-

haan johdetulle yleisölle hänen valitettava kykenemättömyytensä synteesissä filosofiassa. Kun älykkäimmät Spencerin ystävät huomasivat, että hän todella vakavasti aikoi ryhtyä kumoamaan Spencerin kehitysopillisia teorioita, he kauhistuivat. Kaikkien ensimmäin huolestutti tämä juttu tohtori Tayloria, joka kehotti Georgea "jättämään Spencerin, filosofian arvostelemisen niille, joille tämä ala kuuluu ja jotka ovat erityisemmin harjaantuneet sellaiseen työhön. Teidän omasta alastanne olen minä tyydytetty ja siinä te olette voittamaton, mutta niin varma en minä ole teistä metafysiikan, filosofian ja maailman kaikkeuden luomisopin suhteen. Muistakaa, että elämä on lyhyt ja inhimillinen ajatuskyky on rajotettu."

Tämä oivallinen neuvo lankesi kuitenkin kivistöön ja George lähti antamaan maailmalle näytteen rajotetusta ajatuskyvystä, jolle harvoin löytää vertaista tieteen ja filosofian kiistakirjallisuudesta. Selvenni kuin missään muualla osotti George tässä oikeaksi Marxin lausunnon hänestä, että "mies on takanumero." Mutta narrien täytyy välttämättä syöksyä sisään ja missä hyvänsäkin George joutuu kosketuksiin nykyajan tieteen kanssa, siellä hän pelaa pelastusarmeijan adjutanttin älykäshenkistä osaa.

Kolmekymmentäkolme vuotta sen jälkeen kun "Lajien Synty" oli ilmestynyt, jolloin jokainen, joka vain vähäkin oli kuullut siitä, hyväksyi Darwinismin, George kaikessa vilpittömyydessään ja yksinkertaisuudessaan kirjoitti: "Minä en huomaa eläimissä kehitystä siihen muotoon, josta ihminen on tullut". Ja tämä sama mies luuli kotalon kutsuneen hänen rakentamaan inhimillistä ajatusmaailmaa uudelle ja eheämmälle pohjalle.

Kun professori Huxley arvosteli hänen uloskulunutta selostustaan "Luonnollisista oikeuksista", kirjotti George Taylorille: Mitä sinä ajattelet hänestä filosofina? Minua syyhyy käydä käsiksi häneen ja tulen sen tekemäänkin niin pian kun saan aikaa siihen." Tämä tuo mieleen kuvan narrimaisesta vuohesta, jota syyhyy puskea paksun päänsä vasten kivimuuria.

Kun Lamarck yritti selittää elimellistä kehitystä, antoi hän epä-määräisen viittauksen erästä tekijästä, jonka hänen ihailijansa yleensä ja eritoten hänen elämäkertansa kirjottaja Packard ovat aina olleet halukkaat crottamaan hänen suuresta työstään. Tämän tekijän ilmaisi Lamarck sanalla "besoin", jonka sanan oikeasta tarkotuksesta on ollut kiivasta väittelyä. Tällä sanalla Lamarck näyttää tarkoittaneen "halua" ja hänen käsityksensä tuntuu olleen se, että eläimille muodostuu uusia elimiä sen takia, koska ne tahtovat, toivovat eli "haluavat" niitä saada. Tämä typerä kehitysoppi on saanut tuomi- onsa, mutta siitä tietämätön Schopenhauer muodosti kuitenkin siitä perustan hänen "tahdon ja aatteen maailmalleen", ja George, hakiesaan raskasta asetta Spenceriä vastaan, turvautui tähän teoriaan, jonka ominaisuuksista hänellä ei ollut aavistustakaan.

Kun George kirjotti vastauksen paavin kiertokirjeeseen, teki hän tämän kirjoituksen kanssa paljon työtä osottaakseen, että hänen aatteillaan ei ole mitään yhteistä sosialismin kanssa ja saadakseen suosiota aatteilleen. George selittää, että "socialismi jättää huomi- oon ottamatta ihmisen yksilöllisen luonteen ja että se pyrkii kohtuut- tomasti laajentamaan hallituksen valtaa. Hän luettelee sarjan vastaväitteitä, joita tapaa kuulla katu- vaunuissa ja joita paremman ni-

men puutteessa voi kutsua "katu- vaunusyytöksiksi sosialismia vas- taan."

Tänä päivänä "Shingle taxien (yksi-vero) leiri on hajaantunut kahteen siipeen, joista toinen kal- listuu anarkismiin ja toinen socia- lismiin. Ne, jotka ovat kyllästy- neet sen utopismiin ja ihastuneet kuvauksiin alkuperäisestä yhteis- kunnasta, jossa raakalainen pyy- dystelee kaloja paljain käsin, tule- vat anarkisteiksi. Niistä, jotka o- vat ihastuneet hänen esitelmiinsä köyhyyttä vastaan, tulee socialiste- ja.

Ainoa suuri totuus, josta George on päässyt selville ja jonka se- littämisen hän otti elämän tehtä- väkseen, mutta ilmeisesti siinä epä- onnistui, on lausuttuna hänen te- oksensa nimessä "Edistys ja köy- hyys."

Tämä merkitsee sitä, että nyky- ajan sivistys yhä kasvavan varalli- suuden mukana tuo myöskin suh- teellisen suuren määrän köyhyyttä. Tämän Marx selittää johtuvan siit- tä yhä pienenevästä osasta, minkä palkkatyöläinen saa hänen työnsä tuottavaisuuden lisääntymiseen verraten.

Mutta jo heti ensi silmäyksellä voi selvästi huomata, että työn tuottavaisuus ei perustu maahan, vaan koneitten kehittymiseen. Näin ollen tälle kysymykselle on etsit- tävä ratkaisu tarkastelemalla kone- neteollisuutta. Niin tekee socialis- mi ja sen takia socialismilla on me- nestymisen mahdollisuus sielläkin, missä yksivero on surkeasti epä- onnistunut.

Tuleva yhteiskunnallinen val- lankumous, rauhallinen tai miten vaan hallitseva luokka määrää, tul- laan taistelemaan koneitten vai- heilla. Kone tulee olemaan taiste- lun keskuksena. Ei ole kysymys siitä, verotammeko me yksin- omaan maata, vaan on kysymys

siitä, tulevatko nämä nykyajan "jumalalliset" tuotantovoimat rikastuttamaan koko yhteiskuntaa vaiko vain sen harvoja loisjäseniä. Taisteluhuutona tulee olemaan — Yhteiskunnan tuotantovälineet ja

koneet tuottajain omaisuudeksi. Ainoastaan sellaisella muutoksella me saavutamme sellaisen yhteiskuntajärjestelmän, jossa "ei ole orjia eikä herroja".

O. Heibert:

Köyhän sairaavuode.

